

ПРОДУКТИВНІСТЬ БУРКУНУ БІЛОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ В УМОВАХ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

виконавець: М.В. Сукал, 201 «Агрономія», «Енергоощадні технології в рослинництві та кормовиробництві»
науковий керівник: Д.С.-Г.Н., професор Г.І. Демидась

Актуальність теми. Потужним резервом у зміцненні кормової бази, вирішенні проблеми білка, здешевленні продукції тваринництва є бобові трави. Дослідженнями В. М. Куксіна, А. В. Боговіна, П. С. Макаренка, М. Т. Ярмолюка, В. Г. Кургака, Г. І. Демидася доведено, що повноцінними та збалансованими кормами є не одновидові посіви, а бобово-злакові травосуміші. Урожайність, кормова цінність останніх залежать від їх видового складу. Створення високоврожайних бобово-злакових травосумішей - це екологічний, енергозберігальний і низькозатратний спосіб забезпечення тварин високопоживними кормами. Із цінних бобових трав у травосумішах часто використовують буркун білий. В 1 кг зеленої маси буркуну білого міститься 0,19 к. од. та 34-44 г перетравного протеїну. Разом з тим, у розрізі ґрунтово-кліматичних умов Правобережного Лісостепу даних про вирощування буркуну білого в сумісних посівах недостатньо. Не повною мірою висвітлено й основні елементи технології вирощування цієї культури в сумішах.

Мета дослідження полягає у виявленні особливостей формування врожаю буркуну білого в одновидових та сумісних посівах зі злаковими культурами залежно від норм висіву буркуну білого, доз мінеральних добрив та розроблення технології їх вирощування на кормові цілі в умовах Правобережного Лісостепу.

Для реалізації поставленої мети передбачалося вирішення наступних завдань:

- встановити особливості росту і розвитку буркуну білого і злакових культур, які входять до складу травосуміші залежно від удобрення та норм висіву;
- визначити вплив видового складу травосуміші, норми висіву буркуну білого, доз мінеральних добрив на формування щільності, динаміки наростання вегетативної маси досліджуваних посівів;
- з'ясувати вплив норм висіву та удобрення на хімічний склад, кормову продуктивність та поживну цінність одновидового посіву буркуну білого та його сумішей;
- дати економічну і біоенергетичну оцінку вирощування одновидового посіву буркуну білого та його сумішей.

Щільність буркуну білого в одновидових та сумісних посівах,
середнє за 2020–2021 рр., шт./м²

Схема дослідів

Фактор А – травосумішки:

- 1 – буркун білий (контроль);
- 2 – буркун білий + кукурудза;
- 3 – буркун білий + суданська трава;

Фактор В – норма висіву буркуну білого:

- 1 – 16 кг/га (8,8 млн шт./га) (контроль);
- 2 – 18 кг/га (9,9 млн шт./га);
- 3 – 20 кг/га (11 млн шт./га);

Фактор С – удобрення:

- 1 – без добрив (контроль);
- 2 – N₄₅P₄₅K₄₅;
- 3 – N₆₀P₆₀K₆₀;
- 4 – N₆₀P₉₀K₉₀.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА

Для формування бобово-злакових агрофітоценозів, що забезпечують стабільний вихід понад 50 т/га зеленої маси, 7,9 т/га кормових одиниць та 1,4 т/га перетравного протеїну, вирощувати буркун білий в сумісних посівах із суданською травою з нормою висіву компонентів відповідно 16 кг/га та повним мінеральним удобренням N₆₀P₉₀K₉₀.

Травосуміші	Удобрення	Норма висіву буркуну білого, кг/га								
		16			18			20		
		буркун	злакові	усього	буркун	злакові	усього	буркун	злакові	усього
Буркун білий (контроль)	без добрив	377	-	377	439	-	439	494	-	494
	N ₄₅ P ₄₅ K ₄₅	407	-	407	466	-	466	534	-	534
	N ₆₀ P ₆₀ K ₆₀	417	-	417	475	-	475	548	-	548
	N ₆₀ P ₉₀ K ₉₀	430	-	430	492	-	492	568	-	568
Буркун білий + кукурудза	без добрив	309	6	314	347	6	353	376	6	381
	N ₄₅ P ₄₅ K ₄₅	327	7	334	368	7	375	399	7	405
	N ₆₀ P ₆₀ K ₆₀	343	7	349	375	7	381	408	7	414
	N ₆₀ P ₉₀ K ₉₀	351	7	357	380	7	387	415	7	422
Буркун білий + суданська трава	без добрив	290	89	379	321	85	407	351	85	435
	N ₄₅ P ₄₅ K ₄₅	307	98	404	326	90	416	357	89	446
	N ₆₀ P ₆₀ K ₆₀	309	101	410	329	96	424	359	94	453
	N ₆₀ P ₉₀ K ₉₀	311	102	413	331	98	428	360	96	456